

אוצר הנפש

* **		
20:31	19:13	י-ם
20:34	19:29	ת"א
20:36	19:22	חיפה
20:31	19:19	ב"ש

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי הרב יצחק גינזבורג שליט"א

אוצר הסיפור

קללת אור החיים את הקראים בירושלים

יש סיפור מיוחד על התקיפות של בעל אור החיים, דווקא כאשר הגיע לארץ. בראשית שהותו כאן – שנה וחצי בסך הכל. מאד מענין הדמיון בינו לבין האר"י הקדוש בנקודה זאת, שנולד בארץ אבל רוב חייו העוד-יותר-קצרים היה במצרים, ורק חזר בסוף לשנה וחצי, ואם לא היה זוכה לתלמידו המובהק מוהר"ח לא היה נשאר ממנו. בעל אור החיים לא זכה

**אם אני מבחין
במשהו פנימי
בעולם הזה –
אני מתמלא
התלהבות**

להשאר נשמתו בכתבים בזכות תלמיד, כי הוא עצמו כתב את ספריו – שלא כאר"י – אבל כן זכה בארץ לתלמיד מובהק, שגם שמו חיים, החיד"א הקדוש. התלמיד האמיתי חכה לו בארץ, אבל זכה 'להתחתן' איתו רק לתקופה מאד קצרה. מענין שהחיד"א זכה להיות פוסק מובהק מקובל על כל עדות עם ישראל, ספרדים ואשכנזים – אולי הוא הפוסק האחרון שהיה מקובל על כל העדות.

המשך בעמוד הבא

מוקדש לרפואת
תמר תפחה בת חנה

אוצר הפרשה

"וקרקר כל בני שת" – לקרר את כל האנושות

בפרשת בלק בלעם מנבא על המשיח – "וקרקר כל בני שת". קודם צריך להיות "ומחץ פאתי מואב" ואז "וקרקר כל בני שת". רבי לוי יצחק מברדיטשוב, בספרו "קדושת לוי" מפרש את "וקרקר" מלשון קר – פעמיים קר. יש חם ויש קר, ומשיח הוא קירור עמוק. כנראה שהוא יכול במקרה שלו להגיע לאפס המוחלט, ואולי אפילו לעבור את האפס המוחלט. המשיח פשוט יקפא את כל האנושות, מה הכוונה? הוא אומר שני פירושים שקשורים, שניהם לשון קר: הפירוש הראשון הראשון ש"שת" היינו המדות – ש-ת, 300-400, 3-4, חג"ת-נהי"ם, מדות הלב. יחסית למוחין כל המדות – כל שבעים האומות העולם כלולים במדות, כמו שבעת העממין, "הכנעני והחתי וגו'" – הן חיצוניות. שת בעברית הוא לשון חשוף וגלוי – חיצוני. כלפי החיצוניות המשיח עצמו יהיה קר. כלומר, בעבודת ה' זה יהודי שקר בתכלית הקרירות לחיצוניות.

ונסביר, כל דבר פנימי, יש תופעה פנימית – אם אני רואה בך משהו פנימי, מסתכל ביהודי ורואה בו את הניצוץ, שיהודי עושה מצוה מתוך יראת שמים, אהבת ה' או אהבת ישראל; העולם הזה הוא עלמא דשקרא, חיצוני לגמרי, אבל אם אני מבחין במשהו פנימי בעולם הזה – אני מתמלא התלהבות, מתחמם. בשקר יש ש, אות אמת, אבל עיקר השקר הוא אותיות קר – כלפי השקר אני קר, אן-התפעלות לגמרי.

רבי לוי יצחק בעצמו כלפי חיצוניות הוא לגמרי קר, אבל כלפי פנימיות, כשהוא מתפלל לה' או שהוא רואה איזה יהודי שמעשן בשבת והוא שואל אם יודע ששבת ואסור לעשן, והוא עונה שאני יודע ואף על פי כן, והוא יוצא מהכלים שזה יהודי אמתי שלא משקר. הוא רואה את האמת הפנימית באותו יהודי שמחלל שבת בפרהסיא להכעיס. כלומר, מאיזו נקודה פנימית, מה שלא יהיה, הוא בשיא ההתפעלות – חם. אבל כלפי מה שבאמת חיצוני הוא קר בתכלית.

הפירוש השני שלו ש"שת" היינו המדות, אבל "קרקר", פעמיים קר, היינו המוחין. הוא מביא מספרי חקירה, וכך כתוב גם בתניא, שהמוחין הם מיסוד המים – עצם המים הוא קר והלב הוא חם, מיסוד האש. מאד מענין גם כאן איך מחברים את הפירוש שלו עם ההתנהגות שלו. הוא אומר שהצדיק, המשיח, מעלה את כל השת, ההתלהבות, המדות שלו, למוחין, "וקרקר כל בני שת". מעלה ומכליל את המדות שלו בקרקר, במוחין שלו, חכמה ובינה – שני מוחין שכל אחד מהם קר. ממש פירוש חב"די לגמרי, שהופך למאה אחוז חב"דניק, שכל המדות נכללות במוחין – זו ביאת משיח.

(משיעור ו' תמוז ע"ו)

אוצר התבונה

חתונה - חיבור של אין בשרש הנשמה

כתוב בחסידות **שדעת תחתון היא הרגשה שלמטה היש ולמעלה האין**. כלומר, שאני יש, אני מרגיש עצמי למציאות ודבר נפרד בפני עצמו, בחינת יש, רק שגם יש לי קצת זכות בנשמה, בהיותי יהודי עם "חלק אלוק ממעל ממש", ואני מרגיש שהיש הזה לא עשה את עצמו, "אין דבר עושה את עצמו", כלומר שיש ודאי כח שבורא אותי, "המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית", אבל היות שאיני יכול ממש לממש ולחוש את הכח הזה אז בשבילי הוא אין. לכן אני מרגיש את עצמי נברא יש מאין והעבודה שלי היא לקחת את תחושת היש

הבסיסית שלי ולבטל אותה לאין, כל הזמן להכיר שיש אין המהוה אותי ולבטל את היש שלי לאין. **עבודת בטול היש לאין היא על ידי דעת תחתון**. כלומר, **עצם ההרגשה שאני היש והכח המהוה הוא אין, וגם שאני רוצה לבטל את היש שלי לאין, הוא**

אם אני יש וגם את, הכלה, יש, זה ברוך אחד גדול

דעת - דעת תחתון. צריכים דעת זו כדי לקיים מצוות כדבעי - כדי לקיים מצוות צריך להרגיש שאני היש, וה' האין, ואני צריך לבטל את היש לאין, לשעבד את הישות שלי לה', שאף שאיני רואה אותו אני מאמין בו, מאמין שהוא אמר לי לקיים מצוות.

לעומת זאת, **דעת עליון היא שלמעלה היש האמתי, ה' יתברך הוא היש האמתי, וכל מה שלמטה אין היות ש"כולא קמיה כלא חשיב"**. האין של דעת עליון הוא שהכל אין בפני ה', "כולא קמיה כלא חשיב", והאין של הדעת התחתון הוא שהכח של ה' שמהווה אותי הוא אין כי הוא לא נתפס אצלי. איזה אין יותר גבוה? החידוש של החסידות הוא שמה שאני אין כלפי ה' זו מדרגה יותר גבוהה ממה שה' אין לגבי הרגשת היש שלי. מהו האין שאני עצמי אין כלפי ה', האין של הדעת העליון?

נסביר כעת ווארט יפה מאד - מה מתחדש בחתונה. הרי בחתונה רוצים שהזוג ירגיש את השרש המשותף שלהם, שיהיו אחד. כדי להיות אחד צריך להרגיש את השרש, והשרש של הנשמה - לפי הבעל שם טוב - נקרא אין, "אין מזל לישראל". יש כאן ווארט יסודי: יחסית, עד החתונה, אתה יש. במקרה הטוב אתה מכיר שיש אין שמהווה אותך, אבל אתה סך הכל איזו חתיכת יש. כשמתחתנים נעשים אחד, ואי אפשר להיות אחד כשאני יש. **אם אני יש וגם את, הכלה, יש, זה ברוך אחד גדול. בשביל להתחבר, שיהיה בנין עדי עד, צריך להרגיש את האחדות, והאחדות שלנו היא רק באין, במזל המשותף שלנו. לכן כתוב בהזמנה "עם בת גילוי", בת-מזלו, ועל המזל כתוב "אין מזל לישראל". כלומר, ברגע שמתחתנים כזוג, כיחידה אחת, אנו נעשים אין - האין של הדעת העליון, שיותר גבוה מהאין של הדעת התחתון שהיה לי עד החתונה, ההרגשה שה' הוא אין שמהווה אותי. כעת, **היחוד שלנו, שהוא בעצם המזל שלנו, אין מזל לישראל**", הוא מה ששנינו ביחס לקב"ה גארנישט. ככה צריכה להיות ההרגשה, שה' אין מזל לישראל", שאנחנו יחד - כל אחד לעצמו עדיין יש, אבל אם אנחנו באמת מתחברים ומתייחדים אנו הופכים להיות אין, שהוא המזל שלנו. המזל הוא מקור השפע, אבל הוא אין. מה הכוונה? הוא אין בפני עצמות ה'. זו דעת עליון, שלמעלה היש האמתי ולמטה - אני ואת, שעומדים פה תחת החופה - האין. אם כן, חתונה היא שינוי דעת, עליה למקום אחר לגמרי בדעת.**

(משיעור ד' סיון ע"ז)

המשך מ'אוצר הסיפור':

אור החיים הגיע לירושלים - ודווקא כאן מכירים בגדולתו, אחרי שבמרקו רדפו והשפילו אותו - ובתקופה הראשונה שהגיע הזמינו אותו לאסיפה בענייני הכלל. משום מה, בחרו להתאסף במקום שכנראה היה הכי נח ומרווח בשביל אסיפות, ובחרו להתאסף דווקא בבית הכנסת של הקראים בירושלים - הוא רק דרך על כניסת המפתן וברוח הקדש הרגיש ששמו מתחת המפתן את ספר הרמב"ם, שמאד יוצא בשצף קצף נגד הקראים. הטמינו את זה מתחת למפתן, כדי שכל מי שנכנס לבית הכנסת ידרוך על הרמב"ם. אף אחד לא ידע שזה שם, אבל הוא מיד הרגיש זאת ברוח הקדש שלו, ובאותו רגע - לא רק שלא נכנס לבית כנסת, אלא קלל אותם שמהיום הזה והלאה לא יהיה להם מנין לתפלה בבית הכנסת, וכך התקיים. מאותו יום והלאה קרנם ירדה לחלוטין.

אם כן, אור החיים גם יודע לקלל. בכל אופן, היכולת לקלל מתי שצריך - אנו יוצאים מפרשת בלק, שם ה' הפך את הקללה לברכה "כי אהבך הוי' אלהיך", אבל "אין כלל שאין בו יוצא מהכלל" ולפעמים הצדיק מקלל וקללתו מתקיימת וזה עושה תיקון גדול - זה גבורה. לא רק שקלל אותם, אלא אמר שכולם חנפנים - כל מה שמחזיקים מהתורה שבכתב זה כדי למצוא חן בעיני אומות העולם. הם הרי כופרים בתורה שבעל פה, וגם מה שמחזיקים בתושב"כ זה הכל חנופה, ולכן הוא קלל אותם. לפעמים צריך לקלל. אם נרצה להעמיק עוד קצת בדבר הזה, איך שהוא הסביר את עצמו בסוף - הקללה חלה על מי שקודם למראית עין מפריד בין הדבקים. התושב"כ והתושב"ע דבקים זה בזו וזו בזו כחתן וכלה. מי שמפריד ביניהם זה נקרא שמקצף בנטיעות - מפריד בין קוב"ה (תושב"כ) ושכינתיה (תושב"ע). אם מפריד בין הדוד לבין הרעיה, כנראה שגם את הדוד לא אוהב ביותר, כי מפריד בינו לבין רעייתו, ואחד כזה צריך לקלל אותו - מגיע לו. זה גבורה של קדושה, כמו שאדה"ז כותב בתניא שהגבורה של הקדושה זה להעניק עונש למי שצריך להענישו. הענש זה לא נקמה גרידא, אלא תיקון. כמו שכתוב הרבה, גם בחסידות, שכאשר מענישים מוציאים ומחזירים למוטב את הניצוץ שבתוך מי שבו זה נעשה.

(משיעור י"ט תמוז ס"ז)